

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH140023
NAZWA
OBSZARU Bagna Orońskie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH140023	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Bagna Orońskie

1.4. Data opracowania 2008-02	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-10
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 11 września 2023 r. w spr. soo Bagna Orońskie (PLH140023)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
21.6199

Szerokość geograficzna
51.68

2.2. Powierzchnia [ha]:
921.45

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL12	Mazowieckie
------	-------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6410			22.82		G	C	C	C	C
6430			5.17		G	C	C	C	C
6510			66.34		G	C	C	B	C
7230			2.36		G	B	C	C	C
9170			95.84		G	A	C	B	B
91E0			203.87		G	A	C	A	A
91F0			31.91		G	A	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja
A	1188	Bombina bombina			p				P	DD	D		
M	1337	Castor fiber			p	5	9	i	P	M	D		
P	1903	Liparis loeselii			p	92	92	i	P	M	C	C	C
M	1355	Lutra lutra			p				P	DD	D		
I	1014	Vertigo angustior			p	540	540	area	P	M	C	C	A
I	1013	Vertigo geyeri			p	540	540	area	P	M	C	C	A
I	1016	Vertigo moulinsiana			p	540	540	area	P	M	C	C	A

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N06	0.41
N19	21.48
N16	52.66
N10	16.75
N17	6.72
N12	1.97
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Bagna Orońskie PLH140023 pod względem geograficznym położony jest na styku dwóch

makroregionów - Niziny Środkowomazowieckiej (mezoregion Dolina Środkowej Wisły) i Niziny Południowopodlaskiej (mezoregion Wysoczyzna Żelechowska) (Kondracki 2002). Historia geologiczna Obszaru sięga preplejstocenu, wczesnego plejstocenu i interglacjału mazowieckiego. Dolinę wypełniają utwory akumulacji powodziowej młodszego dryasu, na których zalegają wczesnoholoceńskie utwory akumulacji roślinnej, przysypane gdzieśgdzie utworami zwałowymi zmytymi z krawędzi wysoczyzny. Wysokość bezwzględna doliny waha się na poziomie 112-116 m n.p.m. Strome krawędzie wysoczyznowe osiągają wysokość ponad 128-135 m n.p.m. (Grzyb 1990). Obszar cechuje znaczne zabagnienie, co jest efektem zarówno konfiguracji terenu, jak i działalności wód stagnujących i przepływowych (zwierciadło wód gruntowych na większej części Obszaru znajduje się na głębokości 0,3-0,8 m), co powoduje, iż jest to jeden z największych i najlepiej zachowanych w prawostronnej pradolinie Wisły na terenie Mazowsza przestrzenny kompleks lasów związanych z siedliskami wilgotnymi. Występują tu: łągi olszowo-jesionowe Fraxino-Alnetum (91E0*), olsy - porzeczkowe Ribeso nigri-Alnetum i torfowcowe Sphagno squarrosi-Alnetum. Te ostatnie cechuje udział rościsłki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, która porasta obrzeża wysokich, pokrytych mchami kęp. Znaczny udział w ogólnej powierzchni leśnej mają także grądy (9170) reprezentując pełną skalę wilgotnościową. Żyzne i wilgotne gleby w lokalnych obniżeniach zajmują grądy czysćcowe Tilio-Carpinetum stachyetosum i kokoryczowe Tilio-Carpinetum corydaletosum. Tworzą one układy przestrzenne z łągami i olsami. W miejscach umiarkowanie wilgotnych wykształciły się grądy typowe Tilio-Carpinetum tipicum (9170). Lokalnie, w miejscach najsuchszych spotyka się płaty grądów trzcinikowych Tilio-Carpinetum calamagrostietosum. W północno-wschodniej części Obszaru znajduje się torfowisko niskie ze związku Caricion davallianae (7230). Istotnym elementem przyrodniczym tego terenu są łąki wilgotne ze związku Calthion palustris oraz użytkowane ekstensywnie łąki rajgrasowe Arrhenatheretum elatioris (6510). Pod względem fitosocjologicznym wyróżniono tu dwa podzespoły, zróżnicowane ze względu na wilgotność podłoża. Podzespół Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygonetosum bistortae cechujący się znacznym udziałem ilościowym gatunków przechodzących z wilgotnych łąk ze znacznym udziałem firletki poszarpanej *Lychnis flos-cuculi* oraz ostrożeń - warzywnego *Cirsium oleraceum* i łąkowego *C. rivulare*. Łąki te prawdopodobnie powstały w miejscu zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych ze związku Molinion (6410). Drugi podzespół Arrhenatheretum elatioris alopecuro-phalaridetosum cechuje zwiększony udział mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea* i krwawnicy pospolitej *Lythrum salicaria*. Do osobliwości florystycznych, wyróżniających Obszar na tle regionu i kraju należy obecność: widłaka wrońca *Huperzia selago* oraz 8 gatunków storczykowatych, w tym dwóch wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin - lipiennika *Loesela Liparis loeselii* i stoplamka krwistego żółtawego *Dactylorhiza incarnata* ssp. *ochroleuca*. Wśród przedstawicieli fauny należy wymienić przede wszystkim obecność 3 gatunków poczwarówek zwężonej, jajowatej i Geyera (*Vertigo angustior*, V. ... i V. *geyeri*) m.in. wiele rzadkich gatunków ptaków takich jak orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, bocian czarny *Ciconia nigra*, żuraw *Grus grus*, derkacz *Crex crex*, samotnik *Tringa ochropus*, słonka *Scolopax rusticola* oraz 5 gatunków dzięciołów. Z występujących tu ssaków warto wymienić: rzęsorka rzeczka *Neomys fodiens*, badyłarkę *Micromys minutus*, bobra *Castor fiber*, wydrę *Lutra lutra* oraz łosia *Alces alces*.

Wartość tego Obszaru podkreśla dodatkowo czynnik historyczny. Teren ten nierozzerwalnie związany jest z bitwą pod Maciejowicami w 1794. Przez tejsze tereny bagienne przeprowały się w wojska rosyjskie generała Chruszczowa, tędy też wycofywały się rozbite oddziały powstańców Tadeusza Kościuszki (Mikuła 1991).

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze PLH140023 zinwentaryzowano 7 siedlisk przyrodniczych (wszystkie jako przedmiot ochronny), 6 gatunków zwierząt (3 jako przedmiot ochrony – poczwarówka jajowata, poczwarówka Geyera, poczwarówka zwężona) i 1 gatunek roślin – lipiennik *Loesela*, wykazanych w załączniku I Dyrektywy siedliskowej.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) Siedlisko wykształciło się jako okrajek zarośli i łągów olszowo-jesionowych Fraxino-Alnetum. Siedlisko pod względem fitosocjologicznym reprezentowane jest jedynie przez zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego Urtico-Calystegietum sepium. Obydwa te gatunki charakterystyczne występowały w monitorowanych płatach. Ponadto z gatunków typowych dla siedliska notowano przytulię czepną *Galium aparine*. Bogactwo gatunkowe monitorowanych powierzchni było niewielkie. Ziołorośla na stanowiskach cechował spory udział rodzimych taksonów ekspansywnych jak mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea*, sadziec konopiasty *Eupatorium cannabinum*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*. Co więcej w

tym ostatnim stwierdzono występowanie inwazyjnej nawłoci późnej *Solidago gigantea*.

Reprezentatywność siedliska oceniona została jako znacząca i nadano jej ocenę C.

Powierzchnia względna siedliska, tj. udział powierzchni pokrytej siedliskiem przyrodniczym w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa nie przekracza 2% (0,07%), w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę C.

Badania przyrodnicze przeprowadzone w 2022 r. wykazały znaczący spadek powierzchni siedliska z 5,17 ha do 0,14 ha. W związku z powyższym konieczna jest weryfikacja otrzymanych danych celem jednoznacznego potwierdzenia powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze. Stan zachowania kształtuje się poziomie średnim, przy czym występuje brak racjonalnych przesłanek oraz metod poprawy stanu zachowania siedliska. Dlatego też, stan zachowania oceniono na poziomie oceny C. Biorąc powyższe pod uwagę, ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość.

6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)

Siedlisko przyrodnicze reprezentowane przez zespół *Selino-Molinietum*. Zbiorowisko cechuje znaczne bogactwo florystyczne. Charakterystyczną fizjonomię nadaje mu trzęślica modra *Molinia caerulea*, przytulia północna *Galium boreale*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, sierpiek barwierski *Serratula tinctoria* oraz przedstawiciele ziółorośli związku *Filipendulion* oraz łąk wilgotnych związku *Calthion*. Duża wilgotność podłoża sprawia, że występują tu łąki trzęślicowe reprezentowane przez trzy podzespoły: *Selino-Molinietum cirsietosum oleracei*, *Selino-Molinietum cirsietosum palustre* i *Selino-Molinietum caricetosum paniceae*. Zastosowanie wskaźników waloryzacji parametrów stanu oraz wskaźników specyficznej struktury i funkcji zalecanych przez GIOŚ wskazuje na zasadność nadania siedlisku statutu przedmiotu ochrony. Tym samym, reprezentatywność siedliska oceniono jako znaczącą i nadano mu ocenę C.

Powierzchnia względna siedliska, tj. udział powierzchni pokrytej siedliskiem przyrodniczym w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa nie przekracza 2%, w związku z czym parametr ten otrzymał ocenę C.

Badania przyrodnicze przeprowadzone w 2022 r. wykazały znaczący spadek powierzchni siedliska z 22,82 ha do 2,87 ha. W związku z powyższym konieczna jest weryfikacja otrzymanych danych celem jednoznacznego potwierdzenia powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze.

Stan zachowania kształtuje się poziomie średnim, przy czym podjęcie działań ochronnych w sposób wymierny winno przyczynić się do poprawy stanu zachowania. Biorąc jednak pod uwagę obecną strukturę siedliska, stan zachowania oceniono na poziomie oceny C.

Biorąc powyższe pod uwagę, ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

W zasięgu obszaru Natura 2000 Bagna Orońskie PLH140023, w ujęciu fitytosocjologicznym siedlisko 6510 reprezentowane było przez zespoły *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygotosum* oraz *Poa pratensis-Festuca rubra*. Pierwszy z nich charakteryzował się zwiększonym udziałem, a czasem wręcz dominacją gatunków przechodzących z łąk wilgotnych ze związku *Calthion* jak kłosówka wełnista *Holcus lanatus*, rdest wązownik *Polygonum bistorta*, firletka poszarpana *Lychnis flos-cuculi*, groszek łąkowy *Lathyrus pratensis*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa*. Łąki te powstały w miejscu zmienne-wilgotnych łąk trzęślicowych ze związku *Molinion caeruleae* lub z łąk wilgotnych ze związku *Calthion palustris*. Zespół *Poa pratensis-Festuca rubra* cechowała dominacja wiechliny łąkowej *Poa pratensis*, przy dość dużym udziale gatunków łąk wilgotnych. Stałymi komponentami wszystkich fitocenoz rozwijających się na badanych stanowiskach były rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, dzwonek rozpierzchły *Campanula patula*, krwawnik pospolity *Achillea millefolium*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*. W związku z powyższym stopień reprezentatywności oceniono na poziomie znaczącym w związku z czym nadano mu ocenę C.

Powierzchnia względna siedliska, tj. udział powierzchni pokrytej siedliskiem przyrodniczym w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa nie przekracza 2% (0,06%), dlatego też parametr ten otrzymał ocenę C.

Badania przyrodnicze przeprowadzone w 2022 r. wykazały znaczący spadek powierzchni siedliska z 66,34 ha do 9,38 ha. W związku z powyższym konieczna jest weryfikacja otrzymanych danych celem jednoznacznego potwierdzenia powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze. Na ocenę stanu zachowania wpływa przede wszystkim warstwa wojłoku oraz obecny w obszarze postępujący proces sukcesji wtórnej, którego przejawem jest wkraczanie drzew, krzewów oraz ekspansywnych gatunków zielnych. Mimo

to siedlisko cechuje wciąż się dobrym stanem zachowania, stąd ocena parametru kształtuje się na poziomie B. Biorąc powyższe pod uwagę, ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe, o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

W Obszarze stwierdzono jedno stanowisko torfowisk zasadowych podzielone na trzy płaty, ze względu na występujące tam zagrożenia – wszystkie płaty występowały w granicach rezerwatu przyrody Torfy Orońskie, a ich łączna powierzchnia wynosiła 2,36 ha. Torfowisko zasadowe położone jest w niewielkim kompleksie leśnym otoczonym głównie polami uprawnymi i zmeliorowanymi łąkami. Siedlisko wykształciło się w otoczeniu podmokłego lasu z klasy olsów, w niewielkim zagłębieniu międzywydmowym. Zarastanie przez olszę czarną, kruszynę pospolitą oraz ekspansja trzciny i trzęślicy spowodowały fragmentację siedliska na trzy płaty o różnym stopniu zachowania. W warstwie zielnej dominuje *Carex panicea*, *Juncus articulatus* oraz ekspansywna *Molinia caerulea*

i *Phragmites australis*. Znaczny udział ma welnianka szerokolistna *Eriophorum latifolium*, świbka błotna *Triglochin palustris*. Warstwę mszystą budują głównie mchy brunatne: *Limprichtia cossonii*, *Campylium stellatum*, *Tomenthypnum nitens*. W obrębie wszystkich płatów zanotowano występowanie kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*; ponadto występuje kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*. Na wszystkich wydzielonych płatach stwierdzono ekspansję drzew i krzewów (głównie *Alnus glutinosa*, *Frangula alnus*). Środkowy i południowy płat torfowiska zasadowego narażone są głównie na zarastanie trzęślicą i trzciną oraz w niewielkim stopniu wysokimi turzycami, w mniejszym stopniu zarastaniem przez olszę. Ekspansja trzęślicy widoczna jest przede wszystkim w środkowym płacie. W obrębie wszystkich płatów stwierdzono okresowe przesuszanie siedliska, mające negatywny wpływ na kondycję torfowiska zasadowego.

W siedlisku występuje szereg gatunków charakterystycznych dla torfowisk zasadowych jak welnianka szerokolistna *Eriophorum latifolium*, świbka błotna *Triglochin palustris*, turzyca prosowata *Carex panicea*, sit członowaty *Juncus articulatus*. Warstwę mszystą budują głównie mchy brunatne: *Limprichtia cossonii*, *Campylium stellatum*, *Tomenthypnum nitens*. W obrębie wszystkich płatów zanotowano występowanie kruszczyka błotnego *Epipactis palustris*; ponadto występuje kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*.

W związku z powyższym parametr stopnia reprezentatywności oceniono jako dobry i nadano mu ocenę B. Powierzchnia względna siedliska, tj. udział powierzchni pokrytej siedliskiem przyrodniczym w obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa nie przekracza 2% (0,01%), dlatego też parametr ten otrzymał ocenę C.

Torfowisko zasadowe odznacza się średnio zachowaną strukturą (III stopień zachowania struktury - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF), średnimi perspektywami zachowania funkcji (III stopień - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF) oraz średnimi możliwościami odtworzenia przy odpowiednim nakładzie środków (II stopień - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF).

Biorąc pod uwagę powyższą oceną podkryteriów, nadano ocenę stanu zachowania C. Biorąc powyższe pod uwagę, ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio Carpinetum)

Siedlisko reprezentowane jest przez grąd subkontynentalny Tilio-Carpinetum, występujący w trzech typach: niskim (płaty porastające najwilgotniejsze i najżyźniejsze gleby, reprezentowane przez podzespół czyścicowy Tilio-Carpinetum stachyetosum), wysokim (płaty wykształcające się najczęściej na siedliskach LMśw, reprezentowany przez podzespół trzcinnikowy Tilio-Carpinetum calamagrostietosum) i najczęściej spotykany typowym (porastającym typ siedliskowy lasu Lśw, reprezentowany pod względem fitosocjologicznym przez grąd subkontynentalny typowy Tilio-Carpinetum typicum). Grąd subkontynentalny na badanym terenie najczęściej tworzy mozaikę przestrzenną z łąkami dębowo-wiązowo-jesionowymi oraz łąkami olszowo-jesionowymi.

Pod względem składu gatunkowego grąd subkontynentalny na terenie ostoi jest różnie wykształcony, w zależności od jego typu. W płatach grądów wysokich, wykształcających się na glebach najuboższych i najmniej wilgotnych, w drzewostanie oprócz gatunków typowych dla grądów (lipa drobnolistna *Tilia cordata*, grab pospolity *Carpinus betulus*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, klon zwyczajny *Acer platanoides*), w domieszce występuje sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*. Runo jest stosunkowo ubogie pod względem florystycznym, jego pokrycie nie przekracza najczęściej 20%. Głównymi gatunkami je tworzącymi są: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, nerecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*. W grądach typowych dominują gatunki charakterystyczne dla związku Carpinion i rzędu Fagetalia np. gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*,

kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*. W drzewostanie dominują gatunki liściaste: grab pospolity *Carpinus betulus*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, dąb szypułkowy *Quercus robur*. Najżyźniejszym i najwilgotniejszym typem grądu na badanym terenie, jest grąd niski, reprezentowany przez podzespół *Tilio-Carpinetum stachyetosum*. Na tle innych typów grądów odznacza się on stałym udziałem w drzewostanie olszy czarnej *Alnus glutinosa*. Podszyt jest lepiej rozwinięty i bogatszy gatunkowo w porównaniu do innych podzespółów. Dominuje w nim czeremcha pospolita *Padus avium*, leszczyna pospolita *Corylus avellana* i odnowienie grabowe. W runie występują gatunki higrofilne, przechodzące z lasów łęgowych ze związku *Alno-Ulmion*, tj. czyściec leśny *Stachys sylvatica*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*. W ramach monitoringu przeprowadzonego w 2022 roku w zasięgu obszaru Natura 2000 Bagna Orońskie stwierdzono 11 płaów siedliska o łącznej powierzchni 95,84 ha.

Siedlisko 9170 w zasięgu obszaru Natura 2000 Bagna Orońskie, reprezentują typowo wykształcone płaty grądu subkontynentalnego. W obniżeniach terenu występuje grąd niski, reprezentowany przez podzespół czyścicowy *Tilio-Carpinetum stachyetosum* (głównie na siedliska Lw i LMw), na siedlisku Lśw, występują płaty grądu typowego (T.-C. typicum), natomiast na najuboższych i najsuchszych siedliskach typu LMśw, wykształcił się grąd wysoki reprezentowany przez podzespół T.-C. *calamagrostietosum*. Biorąc powyższe pod uwagę ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość A.

Stosunek powierzchni pokrytej przez siedlisko w analizowanym obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa, wynosi poniżej 2% w związku z tym powierzchnię względną siedliska oceniono na C.

Płaty siedliska 9170 odznaczają się dobrze zachowaną strukturą (II stopień zachowania struktury - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF), dobrymi perspektywami zachowania funkcji (II stopień - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF). Biorąc pod uwagę powyższą ocenę podkryteriów, podtrzymano ocenę stanu zachowania zawartą w SDF. Na podstawie oceny reprezentatywności, powierzchni względnej oraz stanu zachowania, które wynikały z danych zebranych w ramach przeprowadzonego monitoringu, siedlisko 9170 w obszarze Natura 2000 Bagna Orońskie, nadano ocenę ogólną B, czyli dobrą.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Stwierdzono osiem płaów siedliska o łącznej powierzchni 203,87 ha. Większość płaów siedliska znajduje się we właściwym stanie zachowania. Z punktu widzenia fitosocjologicznego siedlisko reprezentowane jest przez dwa podzespoły łęgów jesionowo-olszowych *Fraxino-Alnetum*: *Fraxino-Alnetum typicum* podzespół typowy łęgu jesionowo-olszowego oraz *Fraxino-Alnetum cardaminetosum amarae* podzespół źródliskowy łęgu jesionowo-olszowego, odznaczający się dużym udziałem rzeżuchy gorzkiej *Cardamine amara*.

Podzespół źródliskowy fizjonomią nawiązuje do olsów, specyficzne dla tego typu zbiorowiska jest znaczne zabagnienie podłoża. Pod względem składu gatunkowego wszystkie warstwy zbiorowiska są typowo wykształcone. W runie licznie występują gatunki typowe dla lasów łęgowych tj. czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, tojeść zwyczajna *Lysimachia vulgaris*, kuklik zwisty *Geum rivale*, gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*. Cechą wyróżniającą znaczną część łęgów w analizowanym obszarze na tle płaów tego siedliska w innych częściach Polski jest znaczny udział w runie knieci błotnej *Caltha palustris* i jaskra rozłogowego *Ranunculus repens*. W drzewostanie niepodzielnie dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa*.

Podszyt jest stosunkowo dobrze wykształcony i tworzony przez takie gatunki jak: porzeczek czarna *Ribes nigrum*, czeremcha pospolita *Padus avium*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, podrost jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*. W płatach siedliska nie stwierdzono występowania inwazyjnych gatunków obcych.

Nieliczne płaty charakteryzowały się zbyt małą ilością martwego drewna, zbyt dużym miejscowym prześwietleniem drzewostanu, czego konsekwencją była facjana dominacja pokrzywy zwyczajnej.

Siedlisko 91E0 w zasięgu obszaru Natura 2000 Bagna Orońskie, reprezentują typowo wykształcone płaty łęgu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* w odmianie typowej i źródliskowej w związku z tym nadano ocenę A dla parametru reprezentatywność.

Stosunek powierzchni pokrytej przez siedlisko w analizowanym obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa, wynosi poniżej 2% w związku z tym powierzchnię względną siedliska oceniono na C.

Płaty siedliska 91E0 odznaczają się doskonale zachowaną strukturą (I stopień zachowania struktury - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF), znakomitymi perspektywami zachowania funkcji (I stopień - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF).

Biorąc pod uwagę powyższą oceną podkryteriów, ocenę stanu zachowania siedliska nadano A. Biorąc powyższe pod uwagę ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość A.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)

Stwierdzono trzy stanowiska siedliska 91F0 o łącznej powierzchni 31,91 ha. Siedlisko 91F0 z punktu widzenia fitosocjologicznego reprezentowane jest przez typowo wykształcone płaty łęgu jesionowo-wiązowego Ficario-Ulmetum minoris. Licznie występują gatunki właściwe dla łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych. Z największą stałością i pokryciem notowano derenia świdwę *Cornus sanguinea*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*. W drzewostanie występują typowe dla siedliska dąb szypułkowy *Quercus robur*, wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* oraz z mniejszym udziałem klon zwyczajny *Acer platanoides* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*.

W związku z tym powierzchnię względną siedliska oceniono na B. Powierzchnia względna siedliska posiada ocenę C. Oznacza to że stosunek powierzchni pokrytej przez siedlisko w analizowanym obszarze w stosunku do całkowitej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska w obrębie terytorium państwa, wynosi poniżej 2%. Płaty siedliska 91F0 odznaczają się dobrze zachowaną strukturą (II stopień zachowania struktury - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF), dobrymi perspektywami zachowania funkcji (II stopień - zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF). Oznacza to, że stan zachowania siedliska jest dobry B.

Na podstawie oceny reprezentatywności, powierzchni względnej oraz stanu zachowania, siedlisko 91F0 w obszarze Natura 2000 Bagna Orońskie, otrzymało ocenę ogólną B, czyli dobrą.

1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*

Gatunek rośliny z rodziny storczykowatych, w Polsce objęty ochroną od 1946 r. W obrębie obszaru Bagna Orońskie populacja gatunku monitorowana od 2009 r. - obecnie populacja liczy 92 osobniki, w tym 36 kwitnących, 51 juwenilnych i 5 uszkodzonych kwitnących ze zgryzionymi kwiatami. Na ocenę stanu zachowania wpływa stan siedliska gatunku. W granicach występowania lipiennika stwierdzono ekspansję drzew i krzewów (głównie *Alnus glutinosa*, *Frangula alnus*), w tym najsilniejszą w płacie położonym na północnym-zachodzie, co w połączeniu z ekspansją trzciny świadczy o jego degradacji. Pozostałe płaty siedliska: środkowy i południowy narażone są głównie na zarastanie trzęślicą i trzciną oraz w niewielkim stopniu wysokimi turzycami, w mniejszym stopniu olchą. Ekspansja trzęślicy widoczna jest przede wszystkim w środkowym płacie. Stwierdzono również okresowe przesuszanie siedliska gatunku, mające negatywny wpływ na jego kondycję.

Biorąc powyższe pod uwagę, wielkość populacji nie przekracza 2 % populacji krajowej (0,25% na podstawie danych GDOŚ), w związku z czym parametrowi nadano ocenę C.

W ramach monitoringu przeprowadzonego w 2022 roku w zasięgu obszaru Natura 2000 Bagna Orońskie nie stwierdzono gatunku. Nieodnalezienie osobników lipiennika w obszarze Natura 2000 Bagna Orońskie PLH14023 w trakcie badań monitoringowych w 2022 r. nie oznacza, że ustąpił on całkowicie z torfowiska.

Jego nieobecność w danym roku może wynikać ze zdolności prowadzenia życia utajonego, podobnie jak inne storczyki, w przypadku niekorzystnych warunków środowiskowych. Liczebność gatunku, podlega bowiem znacznym fluktuacjom, zależnie od sytuacji w danym roku. W związku z powyższym konieczna jest weryfikacja otrzymanych danych.

Na ocenę stanu zachowania wpływa przede wszystkim ekspansja drzew i krzewów oraz roślin zielnych, w związku z tym stan zachowania oceniono jako średni i nadano mu ocenę C. Z uwagi na fakt, iż omawiane stanowisko znajduje się w zasięgu gatunku, populację oceniono jako niez izolowaną i nadano jej ocenę C. Biorąc powyższe pod uwagę, ocenę ogólną określono metodą najlepszej oceny eksperckiej i nadano jej wartość znaczącą – C.

Oceny omawianego gatunku dokonano na podstawie badań terenowych i dokumentacji do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz ekspertyz sporządzonych na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o obszarze Natura 2000.

1013 Poczwarówka Geyera *Vertigo geyeri*

Obecność poczwarówki Geyera stwierdzono jedynie na jednym stanowisku czyli w rezerwacie Torfy Orońskie. Stan populacji ze względu na zbyt niską liczebność został określony jako niezadowolający. Stan zachowania oceniono jako średni i nadano mu ocenę C.

Populacja poczwarówki zwężonej na badanym obszarze mieści się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ w stosunku do populacji całego kraju – ocena C.

Populacja izolowana – ocena A.

Ocena ogólna C.

1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*

Obecność poczwarówki zwężonej stwierdzono jedynie na jednym stanowisku czyli w rezerwacie Torfy Orońskie. Stan populacji ze względu na zbyt niską liczebność został określony jako niezadowalający. Stan zachowania oceniono jako średni i nadano mu ocenę C.

Populacja poczwarówki zwężonej na badanym obszarze mieści się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ w stosunku do populacji całego kraju – ocena C.

Populacja izolowana – ocena A.

Ocena ogólna C.

1016 poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*

Obecność poczwarówki jajowatej stwierdzono jedynie na dwóch stanowiskach. Jedno ze stanowisk należy uznać jednak za potencjalne ze względu na bardzo niską stwierdzoną populację – 1 osobnik. Stan zachowania oceniono jako średni i nadano mu ocenę C.

Populacja poczwarówki zwężonej na badanym obszarze mieści się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ w stosunku do populacji całego kraju – ocena C.

Populacja izolowana – ocena A.

Ocena ogólna C.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A03.03		o
M	B02		o
M	K02.01		i
M	A02		o
M	A08		o
M	J02.05		o
H	K01.03		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]	
	Krajowa/federalna	0
	Kraj	

Publiczna	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Falkowski M. Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, 2) Pawlikowski P., Pleskova Z., Schenkov V. Journal of Molluscan Studies Advance Access published 2 December 2011. Habitat preferences and conservatory of *Vertigo geyeri* (Gastropoda pulmonata) in Slovakia and Poland 3) Ekspertyzy Środowiskowe Rakus Raczynski T. Ekspertyza na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy o poczwarówce Geyera *Vertigo geyeri* i poczwarówce zwężonej *Vertigo angustior* na obszarze Natura 2000 Bagna Orońskie PLH140023. Olsztyn 2018 r.4) Ćwikliński E., Głowacki Z. 1984. Rezerwat florystyczny „Obronne”. Opracowanie dokumentacji naukowo-badawczej. Wojewódzki Konserwator Przyrody, Wydział Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Geologii, Urząd Wojewódzki w Siedlcach. Str. 21 3 mapy.5) Falkowski M., Górski P., Kajzer K., Bistula-Prószyński G, Woźniak A. 2005. Projekt planu ochrony rezerwatu przyrody „Torfy Orońskie”. ss. 58 9 map. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa. 6) Falkowski M., Krechowski J., Piórek K. 2009. Szata roślinna rezerwatu „Torfy Orońskie”. Chrońmy Przyr. Ojcz. 65 (1): 53-60. 7) Grzyb M. 1990. Plan zagospodarowania rezerwatu „Torfy Orońskie”. Urząd Wojewódzki w Siedlcach. Str. 96 6 map.8) Grzyb M. 1993. Torfy Orońskie. Las Polski 9: 16-17.9) Jarzombkowski F., Kozub Ł. 2011. Stan rozpoznania siedliska 7230 i gatunków z nim związanych w województwie mazowieckim. Stańko R., Wołejko, Pawlikowski, Jarzombkowski 2011.10) Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.11) Korzeniak J. 2012. 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (Arrhenatherion). W: Cierlik G., Makomaska-Juchiewicz M., Mróz W., Perzanowska J., Król W., Baran P., Zięcik A. (red.). Opracowanie tekstów przewodników metodycznych dla gatunków i siedlisk przyrodniczych. Typy siedlisk przyrodniczych. Tom 1/3, ss. 278-294. IOP, Kraków.12) Mikula W. 1991. Maciejowice 1794. Wydawnictwo Bellona, Warszawa. 13) Mróz W., Świerkosz K., Kozak K. 2012. 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) W: Cierlik G., Makomaska-Juchiewicz M., Mróz W., Perzanowska J., Król W., Baran P., Zięcik A. (red.). Opracowanie tekstów przewodników metodycznych dla gatunków i siedlisk przyrodniczych. Typy siedlisk przyrodniczych. Tom 1/3, ss. 264-277. IOP, Kraków. 14) Pawlaczyk P. 2010. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe). W: Mróz W. (red.). 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I; ss. 236-254. GIOŚ.15) Raczynski T., 2018, Ekspertyza na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy o poczwarówce Geyera *Vertigo geyeri* i poczwarówce zwężonej *Vertigo angustior* na obszarze Natura 2000 Bagna Orońskie PLH140023, Olsztyn16) Ruszczyńska J., Święczkowska J., 2022, Monitoring botaniczno-fitosocjologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Bagna Orońskie PLH140023, Olsztyn.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	1.57	PL04	100.0		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Torfy Orońskie	+	1.57
PL04	Nadwiślański (powiat garwoliński, miński i otwocki)	*	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie
Adres:	Polska Henryka Sienkiewicza 3 00-015 Warszawa
Adres e-mail:	sekretariat@warszawa.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagna Orońskie PLH140023 Link: http://www.edziennik.mazowieckie.pl/#!/legalact/2017/8155/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140023

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--